

**PANEVĖŽIO KOLEGIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PANEVĖŽIO KOLEGIJOS ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI
KOMITETO VEIKLOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO**

2022 m. vasario 22 d. Nr. V1- 23
Panevėžys

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-60 „Dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairių tvirtinimo“ bei šio įsakymo 2021 m. gegužės 10 d. pakeitimu (Nr. V-24),

1. T v i r t i n u Panevėžio kolegijos Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto veiklos reglamentą (pridedama).

Direktorius

dr. Gediminas Sargūnas

PANEVĖŽIO KOLEGIJOS ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI KOMITETO VEIKLOS REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto veiklos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato Panevėžio kolegijos (toliau – Kolegija) atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto (toliau – Komiteto) sudėtį, funkcijas ir darbo organizavimo tvarką.

2. Reglamentas parengtas vadovaujantis LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairėmis.

3. Komitetas savo veikloje vadovaujasi LR Mokslo ir studijų įstatymu, Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairėmis, Kolegijos statutu, šiuo Reglamentu ir kitais teisės aktais.

4. Komitetas nagrinėja Kolegijos akademinį darbuotojų pateiktus prašymus (toliau – Prašymas) atlikti planuojamų mokslinių tyrimų vertinimą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai ir priima sprendimą (toliau – Sprendimas) dėl planuojamo atlikti mokslinio tyrimo atitikimo mokslinių tyrimų etikai arba neatitikimo.

5. Komitetas atlieka mokslinių tyrimų, jei juose naudojami socialinių mokslų tyrimų metodai, atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą prieš prasidedant tyrimui, jei:

5.1. Moksliniame tyrime taikomi intervenciniai metodai (pvz., socialiniai eksperimentai, veiklos tyrimas dalyvaujant ir kt.).

5.2. Mokslinis tyrimas nukrypsta nuo informuoto asmens sutikimo principo.

5.3. Tiriamieji yra vaikai iki 18 metų ir mokslinis tyrimas vykdomas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoje, bendrojo lavinimo mokykloje ir vaikų globos institucijoje, asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir kt..

5.4. Mokslinis tyrimas rodo, kad tiriamieji patiria išskirtinai stiprius dirgiklius, o siekiant įvertinti galimą žalą reikia specialių žinių (pvz., susijusių su smurtu, pornografija ar kt.).

5.5. Mokslinis tyrimas gali sukelti ilgalaikę psichologinę žalą (pvz., psichologinę traumą, depresiją, nemigą ar kt.), viršijančią riziką, su kuria susiduriama įprastame gyvenime.

5.6. Mokslinis tyrimas siejamas su tiriamųjų saugumo rizika (pvz., smurto šeimoje moksliniai tyrimai).

5.7. To reikalauja tiriamasis, mokslinius tyrimus finansuojanti organizacija ar bendradarbiavimo (pvz., tarptautinio projekto, užsakomojo mokslinio tyrimo ar kt.) partneris (šalis).

5.8. Tiriamieji yra socialiai pažeidžiami asmenys ir to reikalauja teisės aktai.

5.9. Mokslinio tyrimo eigoje atsiranda nenumatytų aplinkybių (pvz., keičiasi asmens duomenų tvarkymo sąlygos, duomenų rinkimo metodas ar kt.), kurios daro įtaką mokslinio tyrimo planui, kurio atitiktis mokslinių tyrimų etikai patvirtinta.

5.10. Tyrėjas nėra tikras, ar jo mokslinis tyrimas gali sukelti reikšmingą psichologinę ar fizinę žalą, ar turėti saugumo rizikos požymių tiriamiesiems.

5.11. Tyrėjo pasirinktas metodas ar mokslinio tyrimo rezultatų skelbimo būdas gali kelti kitų reikšmingų etinių problemų.

5.12. Mokslinio tyrimo rezultatus planuojama skelbti mokslo žurnale, kurio vienas iš reikalavimų pateikti atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą.

6. Komitetas vertina tik planuojamų vykdyti tarptautinių ir nacionalinių mokslo programų (fondų) finansuojamų mokslinių tyrimų, užsakomųjų mokslinių tyrimų bei tyrimų, kuomet tyrėjui privalu turėti atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą atitikti bendriesiems mokslinių tyrimų etikos principams.

7. Dėl sveikatos mokslų srities klinikinių ar intervencinių tyrimų atitiktis mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo tyrėjai turi kreiptis į Lietuvos bioetikos komitetą arba regioninį (Vilniaus arba Kauno) biomedicininį tyrimų etikos komitetą.

8. Dėl leidimų atlikti tyrimus ir bandymus, susijusius su gyvūnais, tyrėjai turi kreiptis į Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

9. Komitetas nevertina studentų atliekamų baigiamųjų darbų (projektų) atitiktis mokslinių tyrimų etikai.

II. KOMITETO SUDĖTIS IR FUNKCIJOS

10. Komitetas sudaromas 3 (trejiems) metams iš 5 (penkių) narių. Tas pats narys negali būti renkamas daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

11. Komiteto nariai privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir būti pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą (1 priedas), kurio privalo laikytis 5 (penkerius) metus pasibaigus kadencijai. Asmens duomenų paslaptis saugoma neterminuotai.

12. Komitetas sudaromas iš narių, turinčių skirtingą kuo platesnę akademinę ir /ar profesinę patirtį, reikalingą kuo išsamiau ir tinkamiau įvertinti atitiktį Kolegijoje ketinamų vykdyti mokslinių tyrimų etikai:

12.1. 3 (trys) nariai, einantys docento pareigas ir atstovaujantys skirtingas studijų krypčių grupes.

12.2. 1 (vienas) narys, dirbantis Kolegijoje ir turintis patirties asmens duomenų apsaugos srityje.

12.3. 1 (vienas) narys nuo Kolegijos socialinių partnerių.

13. Komiteto sudėtis ir kontaktai viešai skelbiami Kolegijos tinklalapyje.

14. Komitetas atlieka šias funkcijas:

14.1. Rengia ir teikia Kolegijos direktoriui tvirtinti Atitiktis mokslinių tyrimų etikai vertinimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), skelbia jį Kolegijos tinklalapyje bei atnaujina esant poreikiui.

14.2. Vadovaudamasis Aprašu, vertina 5 ir 6 Reglamento punktuose nurodytų mokslinių tyrimų atitiktį bendriesiems mokslinių tyrimų etikos principams prieš prasidedant tyrimams.

14.3. Bendradarbiauja su kitomis institucijomis, atsižvelgdamas į jų kompetencijos sritis, dėl veiklos principų taikymo ir/ar sudėtingų atvejų.

14.4. Skelbia visų vertintų mokslinių tyrimų, kurių atitiktis mokslinių tyrimų etikai Komiteto patvirtinta, duomenis Kolegijos tinklalapyje.

III. KOMITETO DARBO ORGANIZAVIMO TVARKA

15. Komiteto pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir sekretorius atviru balsavimu, paprasta balsų dauguma renkami pirmajame Komiteto posėdyje. Komiteto nariai balsuoja slaptai, jeigu to reikalauja daugiau kaip pusė Komiteto narių.

16. Komitetas Prašymus nagrinėja ir Sprendimus priima Komiteto posėdžiuose, kurie gali būti organizuojami gyvai arba elektroninio ryšio priemonėmis.

17. Komiteto posėdžiai šaukiami pagal poreikį (išskyrus liepos ir rugpjūčio mėnesius), kai yra pateiktų Prašymų.

18. Prašymus priima iki kiekvieno mėnesio 10 (dešimtos) dienos (išskyrus liepos ir rugpjūčio mėnesius) ir registruoja Komiteto pirmininkas

19. Komiteto posėdis turi būti sušauktas ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų nuo Reglamento 17 punkte nurodytų aplinkybių atsiradimo.

20. Apie posėdžio datą, vietą, laiką, darbotvarkę bei posėdžio organizavimo būdą (gyvai ar elektroninio ryšio priemonėmis) Komiteto nariams pranešama ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) darbo dienas iki posėdžio elektroniniu paštu.

21. Pateiktą Prašymą Komitetas privalo išnagrinėti ir priimti Sprendimą ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) darbo dienų nuo Prašymo pateikimo dienos.

22. Komiteto posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja daugiau kaip pusė Komiteto narių.
23. Komiteto posėdžiai yra uždari. Tame pačiame posėdyje svarstant kelis mokslinių tyrimų projektus, susiję asmenys turi būti kviečiami atskirai.
24. Komiteto posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Komiteto pirmininkas. Jeigu svarstymo dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai dokumentus teikia Komiteto pirmininkas, posėdį šaukia jo pavaduotojas. Jei svarstymo dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai dokumentus teikia Komiteto narys, jis nuo posėdžio privalo nusišalinti.
25. Komiteto narys, kuriam kyla interesų konfliktas dėl vertinimui pateikto mokslinio tyrimo projekto, privalo nedelsdamas nusišalinti, vos tik tai paaiškėja, apie tai raštu pranešdamas Komiteto pirmininkui ar jo pavaduotojui. Jis negali dalyvauti vertinant pirminį ar tęstinį to mokslinio tyrimo projektą, išskyrus atvejus, kai reikia pateikti Komiteto reikalaujamą informaciją. Jeigu Komiteto pirmininkui kyla interesų konfliktas dėl vertinimui pateikto mokslinio tyrimo projekto, jis privalo nusišalinti ir posėdžio pirmininko funkciją deleguoja Komiteto pirmininko pavaduotojui.
26. Komitetas, nustatęs pateiktų dokumentų trūkumas, juos nurodo ir gali teikti siūlymą iš naujo svarstyti artimiausiame posėdyje.
27. Prireikus Komitetas gali pasitelkti atitinkamos mokslo srities nepriklausomus ekspertus, kurie teiktų nuomonę dėl atitikties mokslinio tyrimo etikai vertinimo, konsultuotų Komiteto narius. Priimant sprendimus, ekspertai neturi balsavimo teisės.
28. Komitetas savo veikloje turi būti objektyvus, nešališkas, ir nepriklausomas nuo tyrėjo ir bet kokios kitos netinkamos įtakos. Vertinant atitiktį mokslinių tyrimų etikai turi būti atsižvelgiama į Lietuvos ir /ar šalių, kuriose turi būti atliekamas mokslinis tyrimas, įstatymus ir kitus teisės aktus, taip pat į galiojančias tarptautines normas ir standartus, tačiau jie neturi leisti sumažinti ar panaikinti bet kurių tiriamųjų numatytos apsaugos, nurodytos pateikiant dokumentus.
29. Sprendimai dėl pateiktų svarstyti klausimų priimami paprasta posėdyje dalyvaujančių Komiteto narių balsų dauguma.
30. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, Komiteto pirmininko arba posėdžiui pirmininkaujančio nario balsas yra lemiamas.
31. Komiteto posėdžių protokolus pasirašo Komiteto pirmininkas ir Komiteto sekretorius.
32. Komitetas rengia Sprendimus, kurios pasirašo Komiteto pirmininkas.
33. Komiteto pirmininko pasirašytas Komiteto Sprendimas ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo jo priėmimo Kolegijos suteiktu elektroniniu paštu yra išsiunčiamas pareiškėjui ir yra laikomas įteiktu kitą dieną po išsiuntimo
34. Posėdžių protokolai ir Sprendimai saugomi Kolegijos nustatyta tvarka.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Reglamentas gali būti keičiamas, papildomas ar pripažįstamas netekusiu galios Kolegijos direktoriaus įsakymu.
36. Visi Komiteto veiklos procedūriniai klausimai, nenumatyti šiame Reglamente, sprendžiami Komiteto posėdžių metu.
37. Reglamentas skelbiamas Kolegijos tinklalapyje.
-

**PANEVĖŽIO KOLEGIJOS
ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI KOMITETAS**

(Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto nario vardas ir pavardė)

KOMITETO NARIO KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

2022 - -

Panevėžys

Būdamas (-a) Panevėžio kolegijos (toliau – Kolegija) Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto (toliau – Komitetas) nariu (-e) :

1. Pasižadu laikydamasis (-si) nepriklausomumo, kolegialumo, skaidrumo, pagarbos, nešališkumo, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principų, atlikti Komiteto nario/pirmininko pareigas.

2. Įsipareigoju laikytis konfidencialumo reikalavimų ir pasižadu visą su planuojamų mokslinių tyrimų etikos vertinimu susijusią informaciją (posėdžiuose nagrinėjami klausimai, kitų Komiteto ar posėdžių dalyvių išsakomos nuomonės, vertinimui pateikti dokumentai) naudoti tik vertinimo tikslais ir įsipareigoju jos neatskleisti kitais tikslais ir ne Komiteto nariams.

3. Paašikėjus, kad planuojamame moksliniame tyrime, kurio etikos vertinimas yra atliekamas, dalyvauja asmuo, susijęs su manimi santuokos, artimos giminystės ar svainystės ryšiais, arba, kad dėl bet kokių kitų aplinkybių negaliu laikytis šios deklaracijos 1 punkte nustatytų principų, pasižadu nedelsdamas (-a) raštu apie tai pranešti Komiteto pirmininkui ir nusišalinti nuo tokio mokslinio tyrimo etikos vertinimo. Būdamas (-a) Komiteto pirmininku (-e), privalau informuoti Komiteto narius ir nusišalinti nuo tokio mokslinio tyrimo etikos vertinimo. Informacija apie nusišalinimą užfiksuojama Komiteto posėdžio protokole.

Man išaiškinta, kad asmenys, susiję su manimi santuokos, artimos giminystės ar svainystės ryšiais, yra: sutuoktinis, seneliai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), jų sutuoktiniai, vaikaičiai, broliai, seserys ir jų vaikai, taip pat sutuoktinio tėvai, broliai, seserys ir jų vaikai.

Patvirtinu, kad esu susipažinęs (-usi) su:

Panevėžio kolegijos Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto veiklos reglamentu.

Patvirtinu, kad esu susipažinęs (-usi), kad šio pasižadėjimo turiu laikytis 5 (penkerius) metus pasibaigus mano kadencijai ir kad asmens duomenų paslaptį saugosiu neterminuotai.

Patvirtinu, kad esu įspėtas (-a), kad pažeidęs šį pasižadėjimą, turėsiu atlyginti padarytą žalą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir kad už konfidencialios informacijos atskleidimą man gali būti taikoma teisės aktuose numatyta atsakomybė.

(nario vardas, pavardė)

(parašas)